

MAGYARY
PROGRAM

SZÉCHENYI TERV

Közszerológati Nemzetközi Képzési Központ

Az Európai Corpus Juris és intézményrendszere, változások és a jövő

Európa Tanács és az emberi jogok védelme

Dr. Lattmann Tamás, PhD

Nemzeti Közszerológati Egyetem

2013.

Nemzeti Közszerológati Egyetem
Postacím: 1581 Budapest, Pf.: 15.
Cím: 1101 Bp., Hungária krt. 9-11.,
Telefon: +36(1)432-9000
Web: www.uni-nke.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszeceniyiter.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Legfontosabb egyezmények az Európa Tanács keretében

1950 – Emberi Jogok Európai Egyezménye (Egyezmény az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről, Róma, ETS-005)

***I. GENERÁCIÓS
JOGOK***

1961 – Európai Szociális Karta (ETS-35)

***II. GENERÁCIÓS
JOGOK***

1989 – Kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok megelőzéséről szóló európai egyezmény

***EGYÉB
EGYEZMÉNYEK***

1992 – Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája

1995 – Keretegyezmény a nemzeti kisebbségekről

Emberi Jogok Európai Egyezménye

Egyezmény

+ 15 (14+1) kiegészítő jegyzőkönyv

+ 2 (15., 16.) még nincs hatályban

EGYEZMÉNY

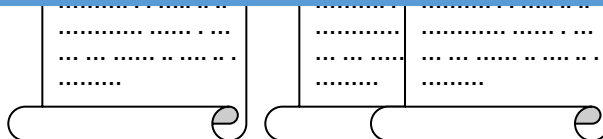
BIZTOSÍTOTT JOGOK

(meghat. sz. ratif. elegendő)

INTÉZMÉNYI GARANCIÁK

(teljes konszenzust igényel)

1950

Emberi Jogok Európai Egyezménye

Az Egyezményben biztosított jogok:

- 2. cikk: élethez való jog
- 3. cikk: kínzás tilalma
- 4. cikk: rabszolgaság tilalma
- 5. cikk: szabadsághoz, személyes biztonsághoz való jog
- 6. cikk: megfelelő eljáráshoz való jog
- 7. cikk: visszamenőleges hatályú büntető jogalkalmazás tilalma
- 8. cikk: magánélet és családi élet tiszteletben tartása
- 9. cikk: gondolati, lelkiismereti és vallásszabadság
- 10. cikk: véleménynyilvánítás szabadsága
- 11. cikk: gyülekezési és egyesülési szabadság
- 12. cikk: házasságkötéshez és családalapításhoz való jog
- 13. cikk: hatékony jogorvoslathoz való jog
- 14. cikk: megkülönböztetés tilalma

Emberi Jogok Európai Egyezménye

Az egyes jegyzőkönyvekben biztosított jogok:

- 1. Jk. 1. cikk: tulajdonhoz való jog
- 1. Jk. 2. cikk: művelődéshez való jog
- 1. Jk. 3. cikk: szabad és titkos választójog

- 4. Jk. 1. cikk: tartozásért való letartóztatás tilalma
- 4. Jk. 2. cikk: mozgásszabadság, állam elhagyásának joga
- 4. Jk. 3. cikk: állampolgár kiutasításának tilalma, saját állam területére lépéshez való jog
- 4. Jk. 4. cikk: kollektív kiutasítás tilalma

- 6. Jk.: halálbüntetés alkalmazásának korlátozása

- 7. Jk. 1. cikk: megfelelő eljáráshoz való jog kiutasítási ügyekben
- 7. Jk. 2. cikk: fellebbezéshez való jog büntető ügyekben
- 7. Jk. 3. cikk: kártérítéshez való jog az igazságszolgáltatási hibák miatt
- 7. Jk. 4. cikk: jogerősen felmentett személyt nem állítható újra bíróság elé
- 7. Jk. 5. cikk: házasságok egyenlősége

- 12. Jk.: megkülönböztetés általános tilalma

- 13. Jk.: halálbüntetés alkalmazásának teljes tilalma

Emberi Jogok Európai Egyezménye

Eltérés lehetősége:

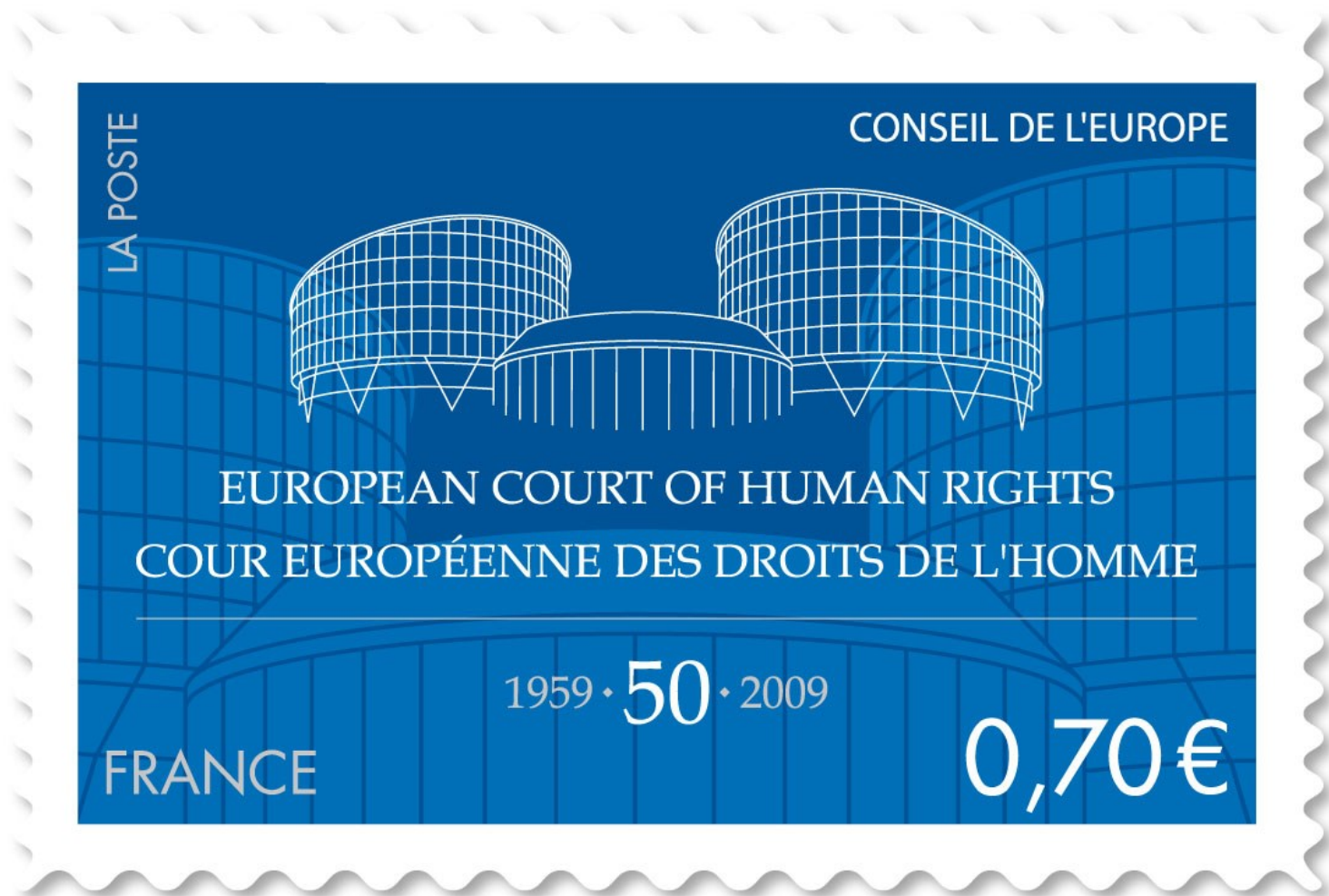
háború vagy nemzet létét fenyegető vészhelyzet esetén
korlátozhatóak, kivéve:

- élethez való jog (kivéve a háború stb. során törvényszerűen okozott halált)
- kínzás tilalma
- rabszolgaság tilalma
- törvényes rendelkezés hiányában való büntetés tilalma

Eltérés feltételei:

- ideiglenes és kivételes
- a körülmények valóban fenyegetik az egész közösség szervezett létét
- folyamatban lévő vagy küszöbön álló vészhelyzet
- az eltérő állam van veszélyben
- az eltérés során alkalmazott módszerek arányban állnak a vészhelyzettel

Emberi Jogok Európai Bírósága

Emberi Jogok Európai Bírósága

Strasbourg, Franciaország

- valódi bírói szerv
- döntései kötelezőek
- nincs „felettes” bírói fórum
- joghatósága az Európa Tanács minden tagállamára kiterjed

- **11. Jk. (1994/1998)** hatályba lépése óta kizárólagos intézmény
- **14. Jk. (2004/2010)** állapítja meg a jelenlegi eljárási szabályokat
- 15. Jk. (2013/ ...) eljárási szabályok változtatásai
- 16. Jk. (2013/ ...) új, tanácsadó véleményre irányuló eljárás

Emberi Jogok Európai Bírósága

Bírák

minden tagállamból 1 fő (össz. 47)

- minden tagállam 3 főt jelöl, ebből 1 fő lesz bíró
- ET Parlamenti Közgyűlés választja 9 évre
- nem választhatók újra

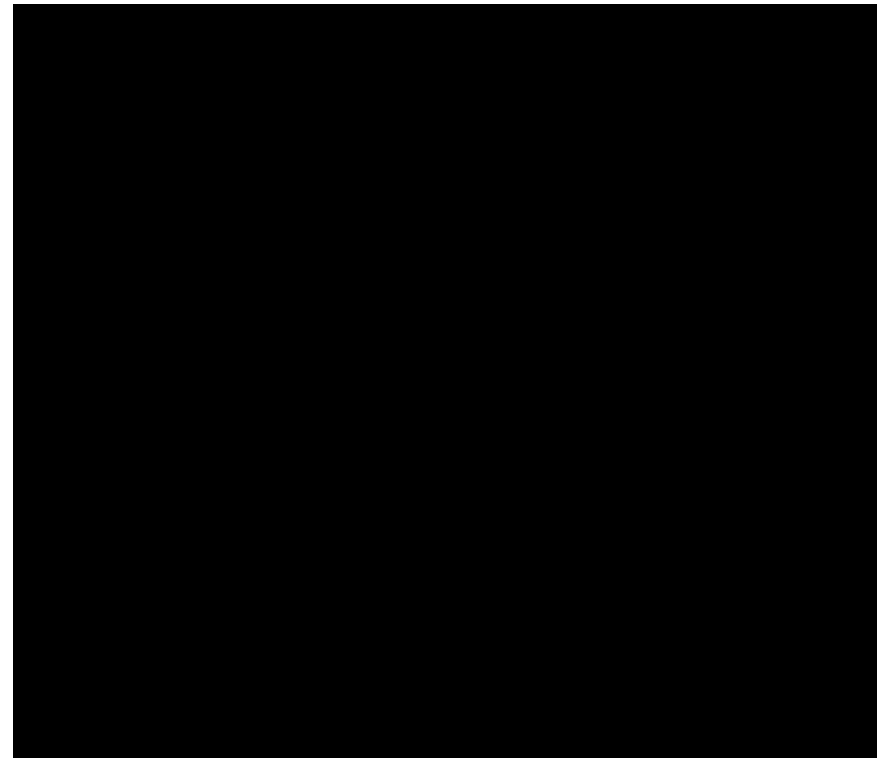
Emberi Jogok Európai Bírósága

Emberi Jogok Európai Egyezményének (vagy valamelyik jegyzőkönyv) megsértett cikke esetén járhat el a jogsértő állammal szemben

„igazságos elégtétel”

- kártérítés megítélése
- jogsértő állam elmarasztalása
- jogsértő tagállam kötelezése a kérelmező perköltségének megtérítésére

Emberi Jogok Európai Bírósága

Eljárás:

elfogadhatóság – érdemi szakasz – ítélet

a panasz nem elfogadható, ha

- tárgya nem EJEE megsértése
- nem megfelelő fél terjeszti elő
- belső jogorvoslati lehetőségek kimerítése nem történt meg
- 6 hónapon túl terjesztették elő

Magyarország csatlakozása

Csatlakozás az Európa Tanácshoz:

- legelső rendszerváltó államként: 1990. november 6.
1991. évi LXXI. törvény

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének megerősítése:

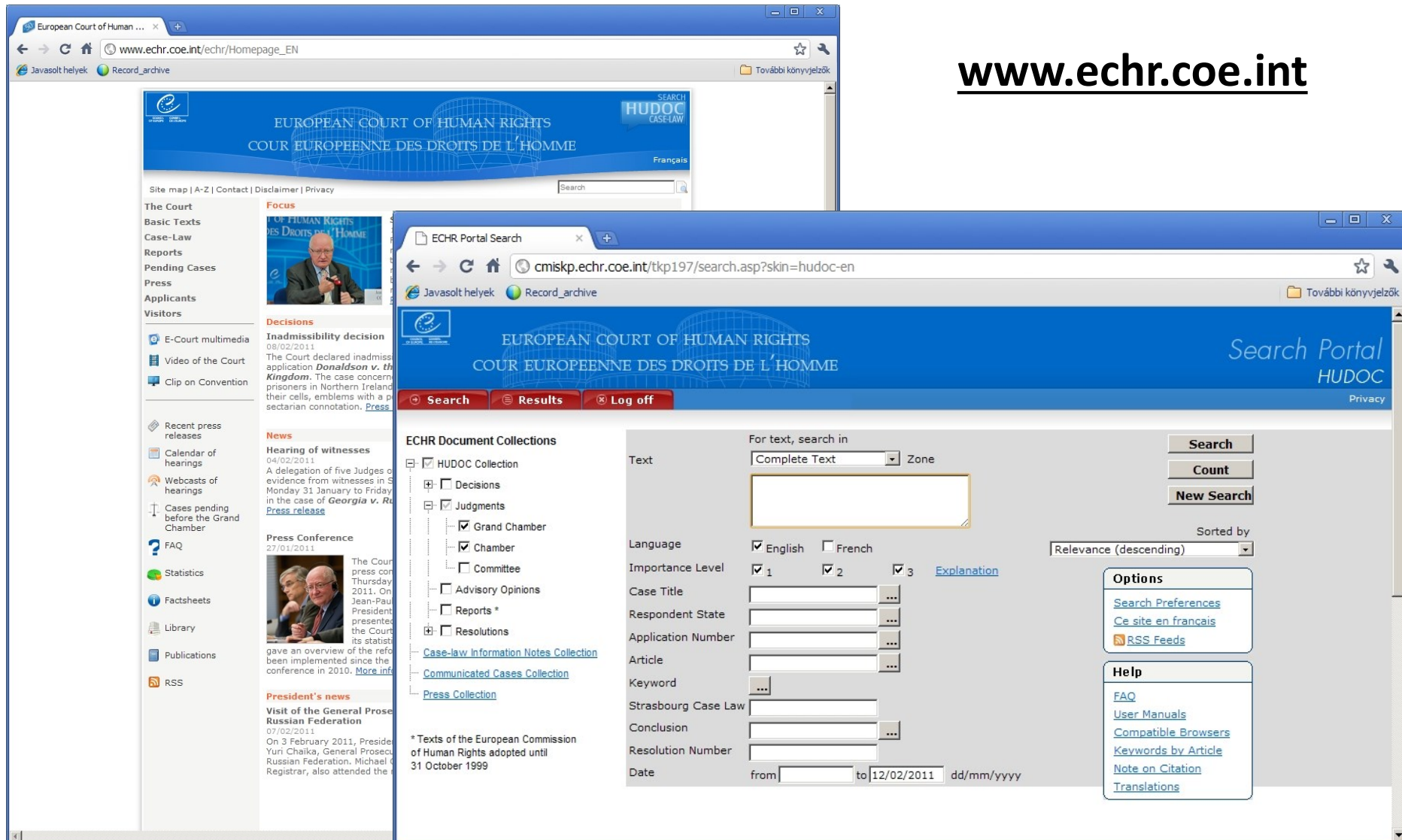
- aláírás (legelső rendszerváltó államként): 1990. november 6.
- ratifikáció + hatályba lépés időpontja: 1992. november 5.

Szövegek elérhetősége:

- 1993. évi XXXI. törvény
az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában,
1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő
jegyzőkönyv kihirdetéséről
- 58/1998. (X. 2.) OGY határozat
az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény
egységes szerkezetbe foglalt szövegének közzétételéről

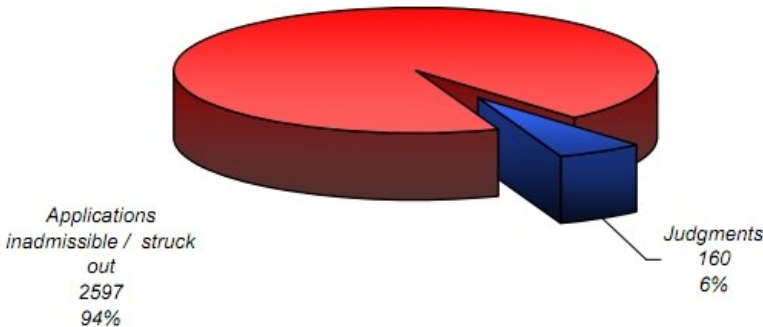
Információforrások

www.echr.coe.int

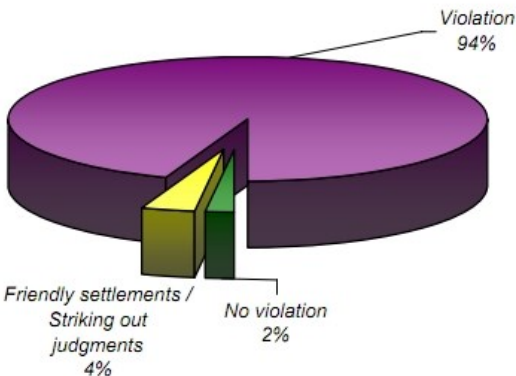

Magyarország statisztikai számokban...

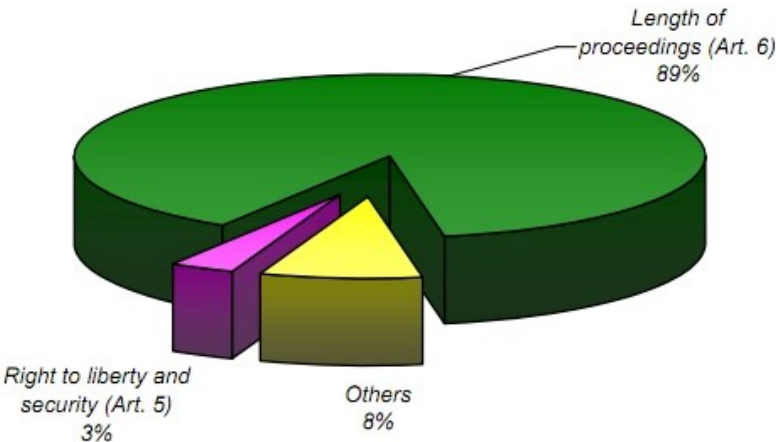
Judgments and decisions

Type of judgments

Subject-matter of violation judgments

Félreértések, tévhitek...

- A strasbourgi bíróság nem az EU intézménye!
- A strasbourgi bíróságot ugyanúgy nem keverjük össze a luxembourgi bírósággal, ahogy az Európa Tanácsot sem az Európai Tanáccsal!
- A strasbourgi bíróság nem fellebbviteli fórum, oda nem „fellebbezünk”, hanem panaszt nyújtunk be, miután minden honi jogorvoslati lehetőséget kimerítettünk!
- A strasbourgi bíróság nem módosíthatja az állam jogszabályait, nem változtatja meg az állami bíróságok ítéleteit!

Félreértések, tévhitek...

Egy minden elemében hibás bírói megállapítás:

„A bíróság [...] felhívja a kérelmező jogi képviselőjének figyelmét arra, hogy a Magyar Köztársaság igazságszolgáltatása nem precedensrendszerű, az Európai Emberi Jogi Bíróság döntései hazánk közigazgatási szervei, bíróságai előtt közvetlen hivatkozási alappal az Európai Unióhoz való csatlakozásunkat követően szolgálhatnak...”

Fővárosi Bíróság 20. Kpk.45.434/2003/2. sz. ítélete

idézi: Szalai Anikó: "Az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélezésének megjelenése a magyar Alkotmánybíróság gyakorlatában". Kül-Világ, No. 4. (2010), 14-21. o. (online elérhető: www.kul-vilag.hu)

Hogyan illeszkedik a magyar jogi rendszerbe?

Egyezmény 46. cikke:

„Az ítéletek kötelező ereje és végrehajtása

- 1. A Magas Szerződő Felek vállalják, hogy magukra nézve kötelezőnek tekintik a Bíróság végleges ítéletét minden ügyben, amelyben félként szerepelnek.*
- 2. A Bíróság végleges ítéletét el kell juttatni a Miniszteri Bizottsághoz, amely ellenőrzi annak végrehajtását.”*

Hogyan teljesítheti e kötelezettségét Magyarország?

1. Jogalkotás...?
2. Jogalkalmazás...?
3. Alkotmánybíróság...?

Elhúzódo eljárások miatti ügyek

Csak egy rövid időszak ügyei...

... v. Hungary	Application No.	Judgment	Jóvátétel + Költségek (EUR)
Zoltánné Kalmár	16073/07	2010. júl. 27.	9.600 + 900
Gézáné Nagy	20743/07	2010. júl. 27.	9.500 + 500
Bartal	8226/07	2010. júl. 27.	14.400 + 1.000
Deés	2345/06	2010. nov. 9.	6.000
Hatala	35569/05	2010. nov. 30.	10.400 + 490
János Lakatos	35701/05	2011. jan. 11.	16.000
Baráti	44413/05	2011. jan. 11.	1.600 + 1.000
Gyuláné Szabó	34344/07	2011. febr. 8.	9.600 + 500

Rekvényi-ügy

REKVÉNYI v. HUNGARY

(Application no. 25390/94)

20 May 1999

Article 10, 11

- A véleménynyilvánításhoz, egyesüléshez való jog nem korlátlan, ám a korlátozás csak feltételekkel lehetséges. Csak legitim céllal, arányos módon.
- A fegyveres erők, a rendőrség, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjainak politikai párttagsága törvényi úton tiltható.

Az Egyezmény sérelme nem állapítható meg.

Bukta-ügy

BUKTA AND OTHERS v. HUNGARY

(Application no. 25691/04)

17 July 2007

Article 11

- A gyülekezéshez való jog aránytalan korlátozását jelenti a békés gyülekezés oszlatása csupán amiatt, hogy a rendezvény előzetesen nem lett bejelentve.
- Az Egyezményvel ellentétes állami belső törvényi előírás nem mentesíti az államot a felelősség alól.

Jogsértés megállapítása + 2000 EUR perköltség megítélése

Később: 561/B/2008. AB hat.: az érintett törvényhely hatályon kívül helyezése

Vajnai-ügy

VAJNAI v. HUNGARY

(Application no. 33629/06)

8 July 2008

Article 10

- A véleménynyilvánításhoz való jog aránytalan korlátozását jelenti, ha arra az adott vélemény jelentette tényleges fenyegetés nélkül kerül sor.
- Politikai jelképek tilalma önmagában nem biztos, hogy kiállja a jogállamiság próbáját.
- Az Egyezményvel ellentétes állami belső jogi előírás nem mentesíti az államot a felelősség alól.

Jogsértés megállapítása + 2400 EUR perköltség megítélése

Korbely-ügy

KORBELY v. HUNGARY

(Application no. 9174/02)

19 September 2008

Article 6,7

- A Bíróság nem értelmezi az állami jogot, az az állami bíróságok dolga, csupán azok ítéleteinek, illetve az azokhoz vezető eljárásnak az Egyezményen való konformitását vizsgálja – még akkor sem, ha az állami jogi előírás nemzetközi jogon alapszik.
- A jog által az elkövetés időszakában meg nem állapított bűncselekmény miatt nem lehet az elkövetőt felelősségre vonni: az adott cselekményről nem állapítható meg, hogy elkövetésekor soha el nem évülő „emberiesség elleni bűncselekmény”-nek minősíthető-e, így cselekménye „emberölés”, ami elévült.

Jogsértés megállapítása

Magyar Gárda-ügy

VONA v. HUNGARY

(Application no. 35943/10)

9 July 2013

Article 11

- politikai szervezetek szabadon hozhatóak létre, de vannak korlátozások
- ez a társadalmi szervezetekre is vonatkozik („Egyesület”)
- a demokratikus berendezkedés védelme kötelező

Jogsértést nem állapít meg abban, hogy a bíróság feloszlatta az egyesületet

Köszönöm a figyelmet!